

In memoriam

Efrem (Ernest) Compte i Roux (1926-2020)*

Efrem (Ernest) Compte i Roux, membre corresponent de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC des del 2007, va morir a Eugene (Oregon, Estats Units) el 15 de desembre de 2020. Nascut a Badalona el 13 de juny de 1926, va cursar la carrera eclesiàstica a Montserrat del 1952 al 1958, i hi feu de professor fins al 1966. Al monestir treballà amb l'equip de recerca sobre els pergamins de Sant Benet de Bages i de Sant Cugat del Vallès. Per completar el coneixement de la llengua anglesa i els estudis superiors se n'anà el 1966 als Estats Units d'Amèrica del Nord, on assolí dos títols universitaris de Magister Artium, a la University of Louisville (Kentucky) el 1968 i a la Universitat de Princeton (Nova Jersey) el 1973. La seva tesi doctoral va ser presentada a la Universitat de Princeton el 1975 i defensada el 1976 amb el títol *The Costumary of Sant Cugat del Vallès (Study and Edition)*, prepublicada en xerocòpia per la Xerox University Microfilms, d'Ann Arbor (Michigan), el 1975, i el text del Costumari amb un estudi introductor de Compte mateix i un prefaci d'Anscari M. Mundó fou publicat per l'Institut d'Estudis Catalans el 2009, amb el número LXXXII de les Memòries de la Sec-

* Text preparat per Tomàs de Montagut (Universitat Pompeu Fabra).

Núria de Dalmases i Balañà (1950-2023)**

Fou una historiadora de l'art, especialment del medieval, que ingressà a l'Institut d'Estudis Catalans, Secció Històrico-Arqueològica, el 17 de juny de 1996. Nasqué a Barcelona el 1950 i hi va morir el 26 de març de 2023. Havia passat voluntàriament a la condició de membre supernumerària de l'Institut d'Estudis Catalans el 2017 per motius de salut.

Estudià filosofia i lletres a la Universitat de Barcelona, on obtingué la màxima qualificació el 1972 amb la tesi de llicenciatura *Els 'Llibres de Passanties' de l'orfebreria catalana del segle XVI*. Es doctorà el 1984 amb la tesi *Orfebreria catalana medieval: Barcelona 1300-1500*. Aquesta

** Text preparat per Albert Balcells (Institut d'Estudis Catalans).

ció Històrico-Arqueològica. La rellevància d'aquest costumari rau en la seva extensió, superior a la dels costumaris de Cluny i de Farfa dels segles XI i XII, i en la seva manera de reflectir la vida quotidiana del monestir i de la societat catalana de l'època. La litúrgia, l'organització del treball, el vestuari, el menjar, la producció cultural, la música i altres formes de la vida material i espiritual queden concretades en les seves disposicions.

D'altra banda, els coneixements i la pràctica paleogràfica de Compte, apresos a Montserrat, li permeteren treballar, del 1975 al 1978, a l'Institut of Canon Law de la Universitat de Califòrnia a Los Angeles (UCLA). Semblantment, a la Universitat de Califòrnia a Berkeley, on intervingué en el Catàleg de Documents i Manuscrits medievals de dret canònic i civil de la Biblioteca Apostòlica Vaticana, cedits en còpia fotogràfica als Estats Units.

Fou professor de llengua catalana a la UCLA del 1976 al 1977. De les seves publicacions cal destacar la col·laboració a la *Guide to the Medieval and Renaissance Manuscripts in the Huntington Library* (Baltimore, Maryland, 1989); «Els necrològics antics de Sant Cugat del Vallès» (*Analecta Montserratensia*, núm. 10, 1964, p. 131-164); «Influència de l'escriptura de les cancelleries franques en els documents de la Marca Hispànica» (*Primer Col·loqui d'Història del Monaquisme Català*, vol. II, 1969, p. 51-57), juntament amb el seu col·lega Joan Recasens, i l'esmentada edició i estudi del costumari del monestir de Sant Cugat del Vallès, l'obra mestra de la seva vida.

obra va rebre el Premi Josep Puig i Cadafalch de l'Institut d'Estudis Catalans i aquesta mateixa institució la va publicar en dos grans volums l'any 1992 a la col·lecció de monografies de la Secció Històrico-Arqueològica, que també publicà el discurs de recepció de Núria de Dalmases a la corporació el 1996: *L'esmalteria gòtica a la Corona d'Aragó: reflexions sobre una línia d'estudi*. Núria de Dalmases posà en marxa el corpus de l'orfebreria catalana medieval i sobre aquest camp és l'autora indispensable de referència.

Fou professora encarregada de curs del Departament d'Història de l'Art de la Universitat de Barcelona del 1976 al 1982. Esdevingué professora titular des del 1986 en el mateix centre i catedràtica el 1991. Fou cap de l'esmentat departament a partir del 1993.

El 1979 publicà a DOPESA (Barcelona) el seu llibre *L'orfebreria*, pertanyent a la col·lecció «Conèixer Catalu-